

Järjestöjen verkkosopeutumismennus

Annika Laisola-Nuotio, Mika Ala-Kauhaluoma

Kuntoutussäätiö

Kyselyn toteutus

- Kuntoutussäätiön sähköinen kysely (4/2019) STEAn sopeavustusta saaneille 44 järjestölle > 26 järjestöä vastasi
- Kysyttiin verkkosopea toteuttavilta kokemuksista sekä kaikilta vastaajilta verkkosopea koskevia näkemyksiä
- Vastanneiden järjestöjen koko:
  - alle 20 palkattua työntekijää > 50 %
  - 20–40 työntekijää > 21 %
  - 41–100 työntekijää > 21 %
  - Yli 100 työntekijää > 8 %

Sopen muodot (taustakysymys kaikille)

Minkä tyyppistä sopeutumisvalmennusta toteutatte? Vastaajien määrä: 24	n	Prosentti
laitosmuotoisia kursseja	19	79 %
avomuotoisia kursseja	14	58 %
yksilökursseja	5	21 %
ryhmämuotoisia kursseja	21	88 %
perhekursseja	16	67 %
parikursseja	14	58 %
neuvontaa/ohjausta	9	38 %
muuta	5	21 %

Verkkokurssit (taustakysymys kaikille)

Järjestättekö sopeutumisvalmennusta verkkokursseina? Vastaajien määrä: 24	n	Prosentti
kyllä, vakiintuneena toimintana	7	29 %
kyllä, mutta toistaiseksi vain kokeiluna	3	13 %
ei vielä, mutta suunnittelemme verkkokurssien järjestämistä tulevaisuudessa	7	29 %
ei, emmekä suunnittele verkkokurssien järjestämistä	7	29 %

Verkkokurssien kohderyhmiä (verkkosopea järjestäville)

Mille seuraavista ryhmistä järjestätte verkkokursseja? Vastaajien määrä: 11	n	Prosentti
työkäisille	10	91 %
eläkeläisille	9	82 %
lapsille/nuorille ja heidän vanhemmilleen	2	18 %
lasten/nuorten vanhemmille	2	18 %
nuorille itselleen	1	9 %
lapsille itselleen	0	0 %
muu ikäryhmä/ryhmä	1	9 %
ei ikärajausta	4	36 %

Verkkosopen hakijoiden määrä

Onko teillä verkkokursseja, joille on enemmän hakijoita kuin voitte ottaa vastaan? Vastaajien määrä: 11	n	Prosentti
kyllä, joskus	2	18 %
kyllä, toistuvasti	3	27 %
ei	6	55 %

Onko verkkokurssejanne peruuntunut hakijoiden puutteen vuoksi? Vastaajien määrä: 10	n	Prosentti
kyllä, joskus	3	30 %
kyllä, toistuvasti	2	20 %
ei	5	50 %

Verkkosopen lähitapaamiset ja ohjaus

Järjestättekö lähitapaamisia osana verkkokurssia? n=10	n	Prosentti
kyllä, kaikissa kursseissa	2	20 %
kyllä, osassa kursseista	7	70 %
ei	1	10 %
Onko ohjaajalla reaaliaikaista yhteyttä osallistujiin verkkokurssin aikana? n=11	n	Prosentti
kyllä, kaikissa kursseissa	4	36 %
kyllä, osassa kursseista	5	45 %
ei	2	18 %
Onko henkilökohtaista ohjaamista tai ohjaajan ja osallistujan kahdenkeskisiä verkkotapaamisia? n=11	n	Prosentti
kyllä, kaikissa kursseissa	3	27 %
kyllä, osassa kursseista	2	18 %
ei	6	55 %

Verkkosopen vertaisohjaajat ja vapaaehtoiset

Onko vertaisohjaajia/kokemusasiantuntijoita? Vastaajien määrä: 11	n	Prosentti
kyllä, kaikissa kursseissa	3	27 %
kyllä, osassa kursseista	6	55 %
ei	2	18 %

Onko verkkokurssien suunnittelussa tai toteutuksessa mukana vapaaehtoisia? Vastaajien määrä: 10	n	Prosentti
kyllä, kaikissa kursseissa	2	20 %
kyllä, osassa kursseista	4	40 %
ei	4	40 %

Verkkosopen välineet

Mitä välineitä verkkokursseilla on käytössä? Vastaajien määrä: 11	n	Prosentti
verkkomateriaalia omatoimiseen työskentelyyn	11	100 %
verkkokeskustelupalsta	10	91 %
materiaalia itsearviointiin	9	82 %
sähköpostiviestintä	8	73 %
tallennettu asiantuntijaverkkoluento	8	73 %
vertais-chat	5	45 %
vertaisen/kokemustoimijan video	5	45 %
reaaliaikainen asiantuntijaverkkoluento	3	27 %
tekstiviestit	2	18 %
muu väline	2	18 %

Mitä kokemuksia teknisten ratkaisujen toimivuudesta? Vastaajien määrä: 9

Pääosin kokemukset olivat hyviä. Kompastuskivinä kurssilaisten teknisen osaamisen vaihtelevuus, nettiyhteyden häiriöt ja käytetyn alustan kankeus.

”Oltava helppokäyttöisiä, jotta niiden opetteluun ei mene aikaa ja oikeasti tukevat kurssilla toimimista. Liian usein mennään väline edellä, täysin optimaalista ratkaisua vaikea löytää.”

”Kokeilujen ja kokemusten kautta etsimme sopivia vaihtoehtoja käyttöömmee.”

”Useimmat kurssilaiset ovat yllättyneitä siitä, miten hyvin reaaliaikaiset videoryhmätapaamiset toimivat ja miten hyvin he onnistuvat tekniikan käytössä.”

Mitä erityisiä hyötyjä verkkokursseilla vrt. perinteiset sopekurssit? Vastaajien määrä: 12

Riippumatonta ajasta ja paikasta, madaltaa osallistumiskynnystä, lisää kustannustehokkuutta ja alueellista tasa-arvoa. Tieto siirtyy nopeasti arjen pysyviksi taidoiksi.

↪ Joskus ei hyötyjä, kun ei ole saatu osallistujia.

”Aivan erilainen osallistujaprofiili: olemme tavoittaneet ihmisiä, jotka eivät tulisi perinteisille kursseille.”

”Soveltuu hyvin niille, jotka tottuneet omatoimiseen tiedonhankintaan ja kirjalliseen työskentelyyn verkossa.”

”Tietyn tyyppiset ihmiset hakeutuvat tietyntyypiselle kurssille ja nämä ennemminkin täydentävät toisiaan kuin olisivat suoraan vertailtavissa.”

Mitä hankaluuksia verkkokursseissa on ilmennyt? Vastaajien määrä: 12

Teknisiä ongelmia ja puutteita, kömpelöt alustat, passiivisuus verkkokeskusteluun osallistumisessa, heikompi sitoutuminen ja vertaistuki, työläs ohjaajille.

”Kaikkien tietokonesysteemit ei tue ohjelmia. Jotta verkkokurssi ei ole rajaava ihmisiä kohtaan, tulee ohjelmat olla hyvin yleisiä ja maksuttomia kaikille.”

”Vertaistuki on rajoittuneempaa kuin internaattikurssilla. Kurssilaiset kaipaavat toisten näkemistä.”

”Ohjaajan pitkälinen paneutuminen kurssiin, mm. välitehtävien seuranta ja koonti asiantuntijoille ym. välityö verkkotapaamisten välillä.”

Millaisena näet verkkokurssien tulevaisuuden? (kaikille) Vastaajien määrä: 25

- Valoisa tulevaisuus: lisääntyvät vuosien varrella eri ikäryhmille, niitä kannattaa kehittää ja valikoimaa laajentaa.
- Verkkokurssit yksin eivät riitä tulevaisuudessakaan, vaan niiden tulisi olla osa sopeutumisvalmennuksen valikoimaa.
- Voidaan kokea liian pintapuolisina ja mekaanisina.
- Vaativat osaamista ja välineitä; kehitystyö kesken.

”Yksi vahva ja vaikuttava toiminnan muoto tulevaisuudessa. Pidämme kuitenkin tärkeänä, että kuntoutustarjonta on jatkossakin monimuotoista.”

Mitä tulevaisuuden mahdollisuuksia on verkkokurssien kannalta? Vastaajien määrä: 22

- Etäratkaisut laajentavat kohderyhmää ja parantavat saavutettavuutta, tasa-arvoisuutta ja alueellista yhdenvertaisuutta.
- Tuloksena entistä monipuolisempi ja verkostomaisempi kuntoutus sekä yksilöllisempi kohdennettavuus.

”Paljon mahdollisuuksia. Digitalisaatio on megatrendi, joka muuttaa palvelun tuottamisen tapaa.”

Mitä haasteita? Vastaajien määrä: 21

- Tekniset toimimattomuudet, uuden tekniikan kalleus.
- Etäosallistuminen heikentää sosiaalista vuorovaikutusta, ryhmäytymistä ja vertaistukea. Ei sovi kaikille.
- Motivointi ja ryhmän ohjaaminen verkossa on haasteellista.
- Opastaminen netin käyttöön > järjestöjen olisi hyvä tehdä yhteistyötä esim. kansalaisopistojen kanssa.
- “Saadaanko kursseille riittävästi osallistujia?”

”Kun yhä enemmän asioita siirtyy nettiin hoidettavaksi, voi tulla vastustus siihen.”

”Ainoa haaste on se, jos kehitykseen ei lähde mukaan.”

Kehittämisaajatukset ja viestit rahoittajalle.

Vastaajien määrä: 20. Muutama vastaus:

”Toivottavaa tietenkin on, että rahoittaja olisi myönteinen tämän tyyppisille hakemuksille jatkossa!”

”Toivottavasti kaikki kurssit eivät siirry verkkoon - kyllä oikea konkreetti kohtaaminen on tärkeää mahdollistaa.”

”Voisiko rahoittaja tukea tekniikan kehittämistä.”

Verkkokuntoutus on yksi muoto kuntoutusta. Ei pidä unohtaa kasvokkain tapaamisten merkitystä. Ihmisen eleet, ilmeet, läsnäolo ja kohtaamiset ovat tärkeitä ja merkityksellisiä.

”Verkkosopea toteuttavista järjestöistä olisi hyvä muodostaa toiminnallinen verkko, jossa vertaissparrauksen keinoin tuetaan toisia ja toisten kehittämistä.”

Yhteenvetoa

- Kokemukset ja tulokset pääsääntöisesti hyviä. Moni harkitsee aloittaa tai lisätä verkkokursseja.
- Verkkomuotoisuus ei saisi olla sopeutumisvalmennuksen ainoa kehittämissuunta.
- Verkko- ja lähitapaamisten yhdistelmillä uusia mahdollisuuksia.
- Verkkokurssien tekniikan ja sisällön kehittäminen vaatii resursseja. Järjestöjen vertaissparrausta!
- Sote-toimijoiden yhteistyöllä saatavuus paremmaksi?
”Jonkinlainen kanava, mistä kurssille voisi ohjata.”

Kuntoutussäätiö